

ni pokret itd. Toda vsi ti poskusi so popolnoma propadli. Ista usoda čaka tudi boljševiško koledarsko preosnovo. Boljševiki bodo začeli šteti let z oktobersko boljševiško revolucijo leta 1917, torej je letošnje leto označeno s številko 20. V boljševiškem koledarju tudi ni prostora

za krščanske praznike, nedelje in svetnike. Sobota se bo imenovala Lenin, nedelja Stalin itd. Trocki kot opozicionalec za zdaj še ne spada v Stalinov koledar. Sicer pa imajo boljševiki na razpolago dovolj rabičev in krvolokov, s katerimi lahko napolnijo svoj koledar.

Iz drugih taborov.

O čem so se sporazumeli?

Doigo časa so se vršila pogajanja med hrvatskim in srbskim delom Združene opozicije. Javnost je ta pogajanja zasledovala z zanimanjem, ker je pričakovala, da bodo pripomogla k rešitvi hrvatskega vprašanja. Razgovori so bili prekinjeni, podoba je večkrat bila, da se bodo sploh prenehali. Enkrat je delal težave dr. Maček v Zagrebu, potem pa zopet stari Aca Stanojevič, vodja staro-radikalov, v Knjaževcu. Posredovalci med hrvatskim in srbskim taborom so pretrgane niti zopet zavezali, razgovori so se obnovili in dovedli do rezultata. Dne 8. oktobra je bil sporazum od vseh udeleženihih strank odobren ter opremljen z naslednjimi podpisi: dr. Vladko Maček za Hrvatsko seljačko stranko, Adam Pribičević za Samostojno demokratsko stranko, Aca Stanojevič za Narodno radikalno stranko, Ljuba Davidović za Demokratsko stranko in Jovan Jovanović za Zemljoradniško stranko.

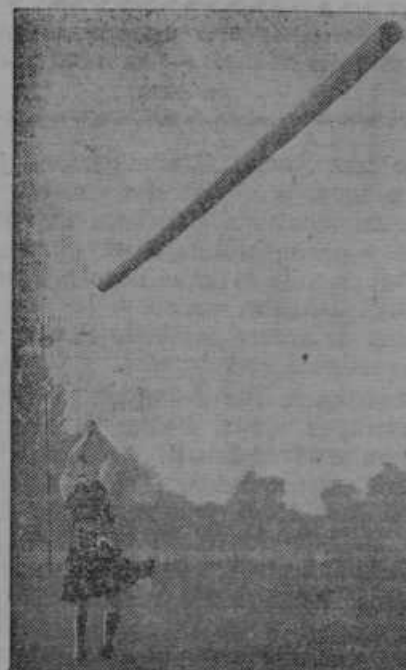
Vsebinska sporazuma, podpisanega od navedenih šefov bivših strank, pa je taka, da je javnost razočarala. Sklenjeni sporazum predstavlja ne samo kot povod, marveč tudi kot razlog dejstvo, da obstoja hrvatsko vprašanje, ki doslej v naši državi še ni bilo rešeno. Ako je to dejstvo izhodišče pogajanj in njihovega sadu, to je, sklenjenega sporazuma, bi bistvo tega sporazuma moralo biti v tem, da navede sporazumno sklenjene točke, kako bo naša država v bodoče urejena, da bi zadovoljila poleg Srbov tudi Hrvate. O tem vprašanju, ki je poglavitno vprašanje, pa ni v sporazumu niti besede. Vsaka izmed strank, ki so sporazum podpisale, bo ostala pri svojem programu o državni uredit-

vi: dr. Maček pri svojem, Aca Stanojevič pri svojem itd.

O čem pa so se sporazumeli? O tem, kaj bi zahtevali, ako bi se jim poveril sestav vlade. Ta vlada bi — kajpada sporazumno s krono, saj sporazum priznava, da v Jugoslaviji vlada kralj Peter II, iz dinastije Karadjordjevičev, do čigar polnoletnosti izvršuje kraljevo oblast namestništvo — ukinila ustavo, ki jo je diktatura 3. septembra 1931 oktroirala (vsilila). Oddaljujoč se od načela absolutne demokratičnosti in parlamentarnosti, ki ga sporazum v prvem svojem delu tako slovesno poudarja, bi ta vlada oktroirala novo začasno ustavo, oktroirala nov volilni zakon ter izvedla volitve v konstituanto (ustavotvorno skupščino). Ta skupščina bo potem sprejela novo ustavo s takšno večino, v kateri bo večina hrvatskih, večina srbskih in večina slovenskih narodnih poslancev. Gospodje od opozicije so se torej dogovorili med seboj, da bodo državni udar, izvršen 6. januarja 1929, ki je ukinil ustavo ter uvedel diktaturo, odpravili in popravili z novim državnim udarom, posnemajoč star recept izganjanja hudiča z Belcebubom. Dogovor o samem postopku brez dogovora o načinu bodoče državne ureditve bi mogel, ako bi se njegove zahteve udeležile, dovesti državo v neko megleno negotovost.

Protinarnodno politiko

očita »Jutro« biviši SLS. Ob 20 letnici smrti dr. Kreka trdi, da nekdanja SLS ni nikoli imela smisla za velika narodna vprašanja ter da je njena politika imela protinarnodni pravec. Kolikor besed, toliko neresnic. Zgodovina spričuje resnico. In resnica je ta: pred svetovno vojno je bila slovenska liberalna (narodno-napredna) stranka v kranjskem deželnem zboru celo desetletje tesno zvezana z nemškimi baroni in drugimi Nemci ter delala politiko

Škoti v severni Angliji so zelo močni ljudje. Pri njih je razširjen narodni šport. Na sliki vidimo orjaškega škota, kateri se vežba v metanju lesenega droga.

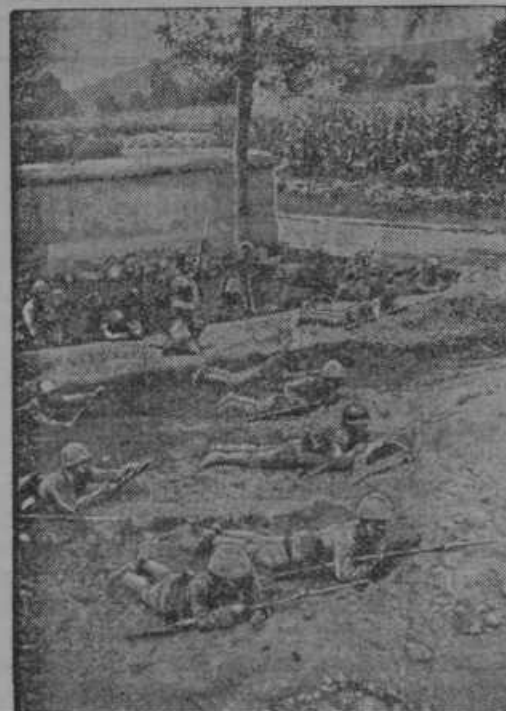
Kitajski metalec ročnih granat.

Largo Caballero, bivši rdeči ministrski predsednik v Španiji, katerega so zadnje dni povsem odstavili in ga hoče rdeča vlada v Valenciji izročiti ljudskemu sodišču.

Leon Jouhaux, glavni tajnik francoske delavske strokovne zveze, hoče poostriti opozicijo proti Chautempsovi vladi.

Slika napada japonskih pešcev.

proti slovenskemu ljudstvu. Znani protivnik in preganjalec slovenstva deželni predsednik nemški baron Hein je vžival obrambo in pomoč slovenskih laži-svobod-

domislecev in naprednjakov. Tak je bil narodni pravec slovenske liberalne politike in tak je bil smisel slovenskih liberalcev za velika narodna vprašanja!

Osebnosti.

Proslava 60 letnice lavantinskega prosta g. dr. M. Vraber. Zadnjo nedeljo sta proslavila 60 letnico lavantinskega prosta dr. M. Vraberja najvažnejša zavoda ob naši severni meji: Tiskarna sv. Cirila in Spodnještajerska ljudska posojilnica. Obe ma načeljuje g. jubilar po smrti rajnega prosta dr. M. Mateka. Ob pol dvanajstih dopoldne je bila v sejni sobi Spodnještajerske slavnostna seja načelstva in nadzorstva. Predsednik nadzorstva g. monsignor J. Vreže je g. prostu in predsedniku jubilaru priskrbo častital in se mu je zahvalil za njegovo delo s prošnjo, da bi posvetil še tudi zanaprej svoje moči procvitu zavoda, kateri je že storil toliko dobrega za obmejne Slovence. Po seji je bilo kosilo v Tiskarni sv. Cirila. Tam so izrekli najvišji zastopniki cerkvene oblasti jubilaru častitke z zahvalo za njegov trud za porast tiskarne. Priskrbo proslave v tiskarni se je udeležil prevzvišeni g. škof dr. Tomažič s kapituljem, mestni župan ter podžupan, oba glavarja, bivši oblastni predsednik dr. Leskovar, predsednik Prosветne zveze dr. J. Hohnjec in še več drugih. Brzobjavne častitke sta poslala g. notranji minister dr. A. Korošec in ban dr. M. Natlačen, ki se radi nujne zaposlenosti drugod slavnosti nista mogla osebno udeležiti.

Duhovniške vesti. Postavljeni so bili gg.: Alojz Ocvirk, kaplan v Cirkovcah, za provizorja župnije Gotovlje; p. Konstantin Ocep, župni upravitelj pri Sv. Vidu pri Ptuj, za upravitelja župnije Ptujška gora; p. Karel Jelušič, kaplan pri Sv. Petru in Pavlu v Ptuj, za upravitelja župnije

Sv. Vid pri Ptuj; Ivan Bombek, I. kaplan v Slov. Konjicah, in Vincenc Frangež, semeniški duhovnik, za prefekta v kn.-šk. dijaško semenišče v Mariboru; Ivan Kodrič, kaplan v Pišecah, za provizorja istotam. — Nastavljeni so bili gg.: Ivan Kupčič-Petin, bivši župnik pri Sv. Danielu nad Prevaljami, za kaplana v Cirkovcah; Jaroslav Kotnik, novomašnik, za kaplana pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju; p. Alojzij Horvat, minorit, za kaplana pri Sv. Petru in Pavlu, in p. Jozafat Jagodič, minorit, za kaplana pri Sv. Vidu pri Ptuj. — Prestavljeni so bili gg. kaplani: Iv. Bombek iz Slov. Konjic (I.) v Guštanj z delokrogom prefekta v kn.-šk. dijaškem semenišču v Mariboru; Ludovik Duh iz Marenberga k Sv. Juriju ob Ščavnici (II.) z delokrogom v Mariboru; p. Božidar Glavač, min. duhovnik, od Sv. Petra in Pavla v Ptuj na Ptujsko goro; p. Inocenc Kučnik od Sv. Vida pri Ptuj (II.) k Sv. Petru in Pavlu v Ptuj in p. Viktorin Sivavec, kapuc. duhovnik, od Sv. Lovrenea na Dravskem polju v Marenberg.

Župnijski izpit so napravili v Mariboru: g. Jurij Guzej, kaplan v Žalcu, g. Franc Horvat, provizor v Vel. Dolencih, g. Ignac Paluc, kaplan na Bizeljskem, g. Josip Petrovič, kaplan pri Sv. Trojici v Haložah, g. Alojzij Sunčič, kaplan v Škalah pri Velenju, g. Josip Varga, provizor pri Sv. Jurju v Slov. Krajinu in g. Alojzij Žalar, dušni pastir v Hrastniku.

Na knezoškofijsko bogoslovno učilišče v Mariboru se je za prihodnje šolsko leto vpisalo 68 gojencev, in sicer v I. letnik 10, v II. letnik 13, v III. letnik 17, v IV. letnik 14 in v V. letnik 14.

Nesreče.

Skoro cela naselbina se zastrupila z gobami. V Mariboru so tako zvane Dajnko-ve barake, po katerih prebivajo najbolj

Vzgoji svojega otroka tako, da zjutraj, zlasti pa zvečer čisti zobe!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

revni. Delavčeva žena Marija Kmetič se je podala v gozd nad Tri ribnike, odkoder se je vrnila s polno košaro gob. Nekaj gob je pripravila svojim za večerjo, en del je podarila svoji prijateljici Elizabeti Kolar, preostanek je razprodala. Strupene gobe je zavživalo 14 ljudi in vsi so v noči več ali manj oboleli na zastrupljenju. Od 1 zastrupljenih so drugo jutro osem prepeljali reševalci v bolnišnico, kjer so jim izprali želodec in so jim oteli življenje s protisredstvi.

Železničar hudo ponesrečil na tiru. V Mariboru na glavnem kolodvoru je hudo ponesrečil 32 letni železničar Alojzij Podlessek. Ko si je zataknil levo nogo med dve tračnici, se je stisnila kretnica in ta je zlomila Podlesku dvakrat levo nogo in mu zmečkala peto na njej. Ponesrečenega so oddali reševalci v bolnišnico.

Huda nesreča brezposelnega pekovekega pomočnika pod vagonom osebnega vlaka. Na kolodvoru v Špilju se je zgodila huda

Ruski raziskovalci se vernega tečaja na ledeni plošči

Dolgo časa je že od tega, kar so si Rusi uredili svojo severno postajo na plavajoči ledeni plošči. Četvorica raziskovalcev te postaje, šef Papanin, radiotelegrafist Krenkel, poznavalec vod širšov in zvezdčanec ter znanstvenik lede magnetičnih pojavov Fedorov, je v tem času izvršila ogromno znanstveno delo. V času od 21. maja do 20. avgusta je njihova ledena plošča prepotovala 530 km v krivuljasti črti. Njena povprečna brzina je znašala 6 km v 24 urah. V ravni črti je opravila plošča 395 km v jugovzhodni smeri. Ta njena glavna smer pa se je več-

Zakopano zlato.

Gradišnikova domačija je na pohorski strani. Tu gospodarji mladi Tine.

Odkar je pred nekaterimi tedni našel v skrinji pod streho staro pisanje, ne najde in ne najde miru. Kar kri mu je razburkalo, da se mu plazi ko strup po žilah in mu pač ne da in ne da miru. Pa najsi si tudi stokrat pravi: »eno ali dve kolesci imaš preveč v glavi«, najsi se sam zmerja in za nos vlačí, češ: »seveda, milijonar boš postal!«, vse ne poma-ga nič.

Kriva je gotovo Rozika, Mrdavsova, krčmarjeva na vasi; ta ga podpihuje in mu trobi na ušesa, da so mu vsa polna od tega zakopanega zaklada. Škoda, da ji je kaj pravil!

Pa no! Morda pa je le kaj resnice na tem. Saj ve vsak otrok, da je bil tam gori, kjer je zdaj kapelica, v starih časih utrjen grad, odkoder so se zagajali vitezi s svojimi hlapci v dolino na cesto, da so prežali na popotne trgovce in jim plenili, kar so vozili s seboj.

Ded mu je tudi tolikokrat pripovedoval o zakladu, ki ga je vitez Urh, zadnji svojega rodu, zakopal v hodniku pod zemljo, ki je v tistih časih vezal grad z Gradišnikovo domačijo.

Tudi danes je čepel Tine pod streho pri stari skrinji in pobožno gladil papir z obledelim pisanjem, ki ga je napol razbral in le malo ali nič razumel.

Bog ve, kdo ga je napisal!

Da je bilo Gradiško v davnih časih graščinsko in da je moral Gradišnik to in ono dajati grajskim, to je že stalo na papirju.

In še to, da je vitez Urh vse naplenjeno zlato zakopal v hodniku pod zemljo, da bi živa duša ne mogla do krivičnega denarja, ki se ga je držalo toliko krvi.

»Toliko je tega zlata, da bi berača storilo za največjega bogatina pod božjim soncem,« je bilo napisano. »Ali je prekleto zlato. Zato se je vitez Urh pokoril in je s svojimi golimi rokami postavil iz kamenja, ki ga je nabral iz porušene graščine, kapelico, naj bi vsakdo, ki pride v njo, pomolil očenaš in zdravamarijo za mir in pokoj njegove uboge duše.«

Tine je strmel pred se.

Da, taka je pravljica o kapelici na gori. Zakaj bi ne bilo res tudi to, kar je zapisano o zakladu?

Zopet ga je prevzelo.

Seveda je res! Le tega ne ve nihče, kje je oni podzemski hodnik. Tu na Gradiškem je moral biti en kraj, saj sem dol je bil izpeljan, da so grajski mogli bežati, če so bili v stiski.

Morda pa se je že udrl? Bog ve.